2. Humeniuk, I. M. (2020). Model tsilepokladannia navchalnoi dystsypliny v konteksti suchasnykh osvitnikh tendentsii [A model of educational goal-setting in the context of modern trends]. Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Seriia: Pedahohika, 1, 105–112. [In Ukrainian].

3. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2016). Kontseptsiia Novi Ukrainskoi Shkoly: skhvalena rishenniam Kolehii MON Ukrainy vid 27.10.2016 [The Concept of the New Ukrainian School]. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf [In Ukrainian].

4. Pedan, O. S., Kolomoiets, H. A., Boliak, A. A., Rebryna, A. A., Derevianko, V. V., Stetsenko, V. H., Ostapenko, O. I., Lakiza, O. M., Kosyk, V. M., ta in. (2022). Modelna navchalna prohrama "Fizychna kultura. 5–6 klasy" dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity [Model curriculum "Physical education. Grades 5–6"] (Nakaz MON vid 17.08.2022 № 752). https://mon.gov.ua/.../Fiz.kult.5-6.kl.Pedan.ta.in.22.08.2022.pdf [In Ukrainian].

5. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2019). Pro vnesennia zmin do Derzhavnoho standartu pochatkovoi osvity: Postanova vid 24 lypnia 2019 r. № 688 [On amendments to the State Standard of Primary Education]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п#Text [In Ukrainian].

6. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2024). Pro zatverdzhennia Derzhavnoho standartu profilnoi serednoi osvity: Postanova vid 25 lypnia 2024 r. № 851 [On approval of the State Standard of Specialized Secondary Education]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2024-п#Text [In Ukrainian].

7. Verkhovna Rada Ukrainy. (2017). Zakon Ukrainy "Pro osvitu" vid 05.09.2017 № 2145-VIII [Law of Ukraine “On Education”]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 [In Ukrainian].

8. Verkhovna Rada Ukrainy. (2020). Zakon Ukrainy "Pro povnu zahalnu seredniu osvitu" vid 16.01.2020 № 463-IX [Law of Ukraine "On Complete General Secondary Education"]. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20 [In Ukrainian].

9. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2020). Pro deiaki pytannia derzhavnykh standartiv povnoi zahalnoi serednoi osvity: Postanova vid 30 veresnia 2020 r. № 898 [Some issues of general secondary education standards]. https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya... [In Ukrainian].

10. Sainchuk, M. (2020). Fizychna kultura v dyskursi yevhenichnoho tsilepokladannia [Physical education in the discourse of eugenic goal-setting]. Naukovyi chasopys Ukrainskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Seriia 15, 7(127), 155–158. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2020.7(127).31 [In Ukrainian].

11. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2022a). Typova osvitnia prohrama, rozroblena pid kerivnytstvom Shyiana R. B. 1–2 klas (Nakaz vid 12.08.2022 № 743-22) [Typical Educational Program Grades 1–2]. https://mon.gov.ua/.../Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Shyyan.pdf [In Ukrainian]

12. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2022b). Typova osvitnia prohrama, rozroblena pid kerivnytstvom Shyiana R. B. 3–4 klas (Nakaz vid 12.08.2022 № 743-22) [Typical Educational Program Grades 3–4]. https://mon.gov.ua/.../Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyyan.pdf [In Ukrainian]

13. Chemeris, O. A. (2009). Tekhnolohiia tsilepokladannia dlia zabezpechennia yakosti navchannia studentiv fizyko-matematychnoho fakultetu [Technology of goal-setting for ensuring the quality of education of physics and mathematics students]. Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriia: Pedahohichni nauky, 150, 131–137. [In Ukrainian].

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.09(196).32
УДК 572.087:591.134.5:[796.322:796.056

Павлишин А. В.,
аспірант,
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів
ORCID: 0000-0002-9590-4138
Куцериб Т. М.,
кандидат біологічних наук, доцент,
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів
ORCID: 0000-0002-7037-7861
Гриньків М. Я.,
кандидат біологічних наук, доцент,
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів
ORCID: 0000- 0001-8727-110X
Мельник В. О.,
к.фіз.вих., доцент кафедри спортивних та рекреаційних ігор,
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів
ORCID: 0000-0001-9557-1276

АНАЛІЗ АНТРОПОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ТА ІМТ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ГАНДБОЛІСТОК РІЗНИХ АМПЛУА

Сучасний гандбол вимагає спеціалізації гравців за ігровими амплуа, що передбачає різні вимоги до їх фізичних параметрів. ***Мета:*** *аналіз та узагальнення існуючих наукових даних, та отриманих нами даних щодо вагo-ростових показників та індексу маси тіла гандболісток високого кваліфікації із урахуванням ігрового амплуа, спортсменок основного та резервного складу гандбольної команди «Галичанка».* ***Методи:*** *теоретичний аналіз, морфологічні методи, узагальнення отриманих даних щодо ІМТ, ваги та зросту, методи математичної*

статистики. ***Результати****. Отримані результати показали, що ІМТ у всіх гравчинь перебуває в межах норми, коливаючись від 20,78 ± 1,22 кг/м² (ліві крайні) до 24,37 ± 1,66 кг/м² (лінійна). Найнижчі значення зросту і ваги характерні для лівих крайніх (174,0±3,94 см; 63,3±1,99 кг), а найвищі – для правих крайніх та лінійної. Перевірка нормальності розподілу за критерієм Шапіро-Вілка показала відповідність нормальному розподілу для більшості показників (p > 0,05). Кореляційний аналіз виявив сильний зв'язок між вагою та ІМТ (p < 0,01), тоді як інші зв'язки між амплуа були слабкими і статистично незначущими. Отримані результати свідчать про індивідуалізацію морфо-функціональних характеристик гандболісток залежно від амплуа.* ***Висновки****. Аналіз зросту, ваги та ІМТ по амплуа вказує, що ці показники гравчинь різних амплуа можуть варіювати залежно від індивідуальних особливостей спортсменки, її стилю гри та інших факторів. ІМТ гандболісток усіх амплуа перебуває в межах норми, однак спостерігаються відмінності за зростом і вагою, зумовлені специфікою ігрових ролей. Найвищі значення ІМТ та ваги мають лінійні та воротарки, найнижчі – крайні. Розподіл більшості показників є нормальним (p > 0,05). Кореляційні зв'язки між антропометричними показниками гандболісток різних амплуа не виявили статистично значущих відмінностей, що свідчить про відносну схожість морфологічних характеристик у межах команди.*

Ключові слова: *амплуа; антропометрія; ваго-зростові показники; гандболістки високої кваліфікації; індекс маси тіла.*

Pavlyschyn Andrij, Kutseryb Tetiana, Hrynkiv Myroslava, Melnyk Valerii. Analysis of anthropometric parameters and bmi of highly qualified female handball players of different playing positions.

Modern handball requires specialization of players by playing positions, which entails different demands on their physical parameters. ***Objective:*** *To analyze and summarize both existing scientific data and our own findings regarding the body height, weight, and body mass index (BMI) of highly qualified female handball players, taking into account their playing positions. The study included both main and reserve players of the "Halychanka" handball team.* ***Methods:*** *Theoretical analysis, morphological methods, generalization of obtained data on BMI, height and weight, as well as methods of mathematical statistics.* ***Results:*** *The results showed that the BMI of all players was within the normal range, varying from 20.78 ± 1.22 kg/m² (left wings) to 24.37 ± 1.66 kg/m² (pivot). The lowest values of height and weight were recorded among left wing players (174.0 ± 3.94 cm; 63.3 ± 1.99 kg), while the highest were found among right wings and pivots. The Shapiro-Wilk test confirmed a normal distribution for most parameters (p > 0.05). Correlation analysis revealed a strong relationship between weight and BMI (p < 0.01), while other relationships between positions were weak and statistically insignificant. The results indicate individualization of morpho-functional characteristics depending on the playing role.*

Conclusions: *The analysis of height, weight, and BMI by playing positions suggests that these parameters may vary depending on the player's individual characteristics, playing style, and other factors. Although all players' BMI values fall within the normal range, differences in height and weight are observed, influenced by the specifics of each playing role. The highest BMI and weight values were found among pivots and goalkeepers, while the lowest were observed among wings. Most parameters were normally distributed (p > 0.05). Correlations between anthropometric indicators across playing positions did not reveal statistically significant differences, indicating a relative similarity of morphological characteristics within the team.*

Keywords: *playing position; anthropometry; height and weight indicators; highly qualified female handball players; body mass index.*

Постановка проблеми. У сучасному гандболі, де роль фізичної підготовки постійно зростає, дослідження ваго-ростових параметрів набуває особливого значення, так як успіх у цьому виді спорту значною мірою залежить від фізичної підготовки спортсменів, зокрема від їх ваго-ростових показників. Ваго-ростові показники є важливими критеріями, що визначають успішність гандболісток на майданчику, адже саме оптимальне поєднання зросту, ваги та ряду інших антропометричних характеристик дозволяє спортсменкам ефективно виконувати свої функції в команді. Дослідження цих параметрів у висококваліфікованих спортсменок різних амплуа є актуальним завданням сучасної спортивної науки.

Представлене дослідження ставить за мету здійснити аналіз ваго-ростових показників та ІМТ висококваліфікованих гандболісток різних амплуа, й проаналізувати їх особливості та значення для успішної спортивної діяльності. Особлива увага приділяється аналізу цих показників залежно від позиції гравчині на майданчику.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз новітніх наукових робіт показав, що вивченню загалом морфо-функціональних показників кваліфікованих гандболісток, в тому числі таких як ваго-ростові показники спортсменок ігрових видів спорту присвячено великий обсяг наукових досліджень. Однак детального аналізу ваго-ростових показників та ряду інших показників гандболісток високої кваліфікації по амплуа є недостатньо, що вказує на необхідність таких досліджень. Провівши аналіз публікації Marta Bon, Primoz Pori, Marko Sibila [21] бачимо, що у своїй роботі досліджували морфологічні характеристики словенських гандболісток. Дослідження виявило, що гравчині на різних позиціях мають різні морфологічні профілі, а результати підкреслюють, що вимоги гри на різних позиціях зумовлюють різні морфологічні характеристики гравців. Вплив антропометрії на ігрову продуктивність представлено у роботі Michalsik, Aagaard, & Madsen [24]. Вони вивчали зв'язок між антропометричними показниками (зріст, вага, пропорції тіла) та технічною підготовленістю гандболісток. Дослідження показало, що антропометричні характеристики впливають на ігрову продуктивність, зокрема на кидки з дальньої дистанції, блокування та швидкість.

Антропометрія та склад тіла залежно від рівня та позиції відображена у роботах Milanese et al.. Вони вивчали антропометричні характеристики та склад тіла гандболісток різного рівня кваліфікації та ігрових позицій, виявивши значущі відмінності між ними. За версією авторів елітні гандболістки мають більш сприятливі параметри тіла для цього виду спорту. Автори Maciej Śliż, Karolina H Przednowek et al. у статті досліджують психомоторні здібності. Автори наголошують на важливості розвитку часу реакції у тренуваннях гандболісток. За їхньою версією чим вищий рівень ліги,

тим коротший час реакції у гандболісток, індекс маси тіла, відсоток жиру та аеробна здатність впливають на час реакції та руху [20; 22; 23].

Nenad Rogulj, Vatromir Srhoj et al. [25] у своїй роботі досліджували відмінності в антропометричних, моторних та психологічних характеристиках. Результати показали статистично значущі відмінності між гравчинями різних позицій. Автори припускають, що ці відмінності зумовлені, перш за все, відбором гравчинь з певним антропологічним профілем для конкретних позицій.

Manoel Rios, Ricardo J Fernandes et al. досліджували фізичні та фізіологічні профілі португальських гандболісток високого рівня. Результати показали прямий зв'язок між зростом та розмахом рук, а також між результатами стрибків (з місця та з розбігу) та масою тіла. Вплив часу доби на фізичні показники жінок-гандболісток досліджували Mhenni et al. За версією авторів час доби може впливати на короткочасні максимальні фізичні показники у жінок-гандболісток. Висновки свідчать, що у гандболісток короткочасні максимальні фізичні показники, пов'язані з гандболом, були кращими вдень, ніж вранці. Вплив змагального сезону на фізичну підготовленість описано у роботах Granados et al. Автори дійшли висновку, що існують відмінності у фізичній формі та швидкості кидка між національними та міжнародними елітними гандболістками, що може свідчити про різницю у рівні підготовки. Огляд факторів продуктивності в жіночому гандболі описано Manchado et al. Автори дійшли висновку, що комплексна оцінка фізичних та фізіологічних параметрів є необхідною для досягнення високих результатів у жіночому гандболі [8; 9; 18; 19; 26].

Що стосується вітчизняних та іноземних досліджень загалом у ігрових видах спорту, то психофізіологічний стан гандболісток різного ігрового амплуа описано авторами Korobeynikov G. et al. [10], Cormery, B., Marcil, M., & Bouvard, M., [12] у своїй роботі описують дослідження антропометричних характеристик елітних баскетболістів з поступовим навантаженням на велоергометрі, водночас ними було проведено статистичний аналіз, щоб визначити взаємодію між ігровою позицією та впливом зміни регуляції часу на фізіологічні характеристики гравців. Огляд публікації Malý, T., Malá, L. et al. показує, що автори порівнювали склад тіла двох елітних жіночих волейбольних команд та описали профіль складу тіла найкращих волейболісток і перевіряли, чи існують між ними відмінності у вибраних параметрах [17].

Дяченко М. В., & Тищенко В. О. [1], описують фізичний та функціональний стан гандболісток у підготовчому періоді етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей, Тищенко Д. Г., Соколова О. В. і ін. [4], описують функціональні можливості гандболісток високої кваліфікації у підготовчому періоді підготовки. Морфо-функціональні показники баскетболістів різного амплуа, як критерій відбору спортсменів на етапі підготовки до вищих досягнень, описані в роботі Bezmylova M. et al. [6]. Модельні морфо-функціональні показники висококваліфікованих волейболістів представлено авторами Щепотіна Н. Ю., Герасимишин В. П., Чуйко Ю. А. [5].

Що стосується досліджень, проведених упродовж останніх років колективом кафедри анатомії та фізіології Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, серед ігрових видів спорту ми бачимо, що морфо-функціональні особливості тілобудови баскетболісток та особливості їх фізичного розвитку описані є у роботі Kutseryb, T. et al. [13]. Морфо-функціональні показники та склад тіла волейболісток розглядаються в роботі Kutseryb, T., Hrynkiv, M. et al. [14]; особливості антропометричних показників волейболісток є описано у роботах Vovkanych L., Kutseryb T., et al. [7], L. Vovkanych, S. Kras, et al. [8]. Короткий огляд серії досліджень фізичного розвитку та складу тіла гандболісток високої кваліфікації представлено у роботах Павлишин А. зі співавторами [2, 3].

Виходячи із описаного вище ми бачимо доцільність обраного нами наукового напрямку досліджень спортсменок ігрових видів спорту на прикладі гандболісток високої кваліфікації. На нашу думку актуальним є представлення ваго-ростових показників та ІМТ гандболісток високої кваліфікації по амплуа, так як наведені дані можуть слугувати орієнтиром для відбору молодих спортсменок у спорт вищих досягнень.

Мета дослідження: узагальнення та аналіз існуючих наукових даних, та отриманих нами даних щодо ваго-ростових показників та ІМТ гандболісток високої кваліфікації по амплуа.

Завдання дослідження: провести антропометричне обстеження гандболісток високої кваліфікації для подальшої характеристики ваго-ростових показників та ІМТ по амплуа.

Матеріали й методи дослідження. В дослідженні взяли участь 27 гандболісток високої кваліфікації різних ігрових амплуа, котрі входять до основного та резервного складу жіночої гандбольної команди Суперліги чемпіонату України «Галичанка». Гандболістки команди «Галичанка» (м. Львів) є ідеальною групою для нашого дослідження, оскільки виконують інтенсивні тренувальні навантаження та регулярно беруть участь в змаганнях високого рівня, частина спортсменок є членами національної збірної команди України. Усі повздовжні розміри тіла вимірювались стандартним зростоміром використовуючи метод антропометрії. Антропометричний профіль висококваліфікованих гандболісток включав такі показники: зріст (см) (антропометр); вага тіла (кг) (Tanita BC 601); індекс маси тіла (ІМТ) (кг/м^2). Отримані результати оброблялись методами математичної статистики з використанням програми «Microsoft Excel 2010» та «OriginPro 2018».

Обстеження були проведені в передзмагальний період. Усі учасниці надали інформовану згоду на участь у дослідженнях. Дослідження виконувались згідно з етичними нормами, задекларованими у державних документах та внутрішніх положеннях організацій, відповідальних за дослідження з участю людини та відповідали встановленим стандартам Гельсінської декларації про етичні принципи проведення наукових досліджень за участю людини.

Результати дослідження та їх обговорення. Гандбол – це вид спорту, де зріст та вага має значення, особливо для півсередніх гравчинь та воротарів, так як високий зріст дає перевагу при кидках по воротах, блокуванні та захисті воріт. Зріст спортсменок високої кваліфікації визначає потенціал досягнення високих результатів у стрибках, перехопленнях та блокуванні, а їхня вага тіла впливає на силу удару, силу протиборства, витривалість та швидкість рухів. У сучасному гандболі спостерігається тенденція до спеціалізації гравців за амплуа, що передбачає різні вимоги до їх фізичних параметрів. У зв'язку з цим, дослідження ваго-ростових показників та ІМТ висококваліфікованих гандболісток

різних амплуа є актуальним та важливим для оптимізації тренувального процесу, індивідуального підбору вправ та оцінки функціональної готовності спортсменок. Адже саме на основі цих даних можна розробити ефективні програми підготовки, спрямовані на розвиток необхідних фізичних якостей, враховуючи специфіку кожного амплуа.

Жіночий гандбольний клуб «Галичанка» є одним з провідних гандбольних клубів України, то ж можна припустити, що її гравчині мають вищі показники зазначених характеристик порівняно зі середніми значеннями для гандболісток. Результати наших досліджень показують, що середній вік обстежуваної групи становив 20,67±2,89 років. Середня вага тіла у досліджуваній групі становить 69,06±6,19 кг, тобто, відповідає вищим за середні значення, середній зріст обстежуваних – 174,01±3,82 см, що відповідає зросту спортсменок високої кваліфікації [11; 15; 16; 27; 28].

Аналіз зросту та ваги гравчинь за амплуа виявив цікаві тенденції та закономірності, які мають важливе значення для розуміння морфологічних вимог сучасного гандболу. Однак при розподілі гравчинь по амплуа, спостерігались деякі відмінності зросту та ваги та ІМТ у спортсменок з різними амплуа (таб. 1).

Таблиця 1

Антропометричні показники та ІМТ гандболісток високої кваліфікації різних ігрових амплуа (n=27)

Ігрове амплуа	Зріст, см	Вага тіла, кг	ІМТ, кг/м²
Воротарка	175,67±2,89	73,07±1,94	23,2±1,36
Ліва крайня	174,0±3,94	63,3±1,99	20,78±1,22
Права крайня	177,33±4,16	71,83±3,52	22,77±0,23
Центральна розігруюча	170,07±5,10	67,16±2,07	23,15±1,08
Права півсередня	174,5±1,91	66,65±3,78	22,09±1,24
Ліва півсередня	176,8±2,59	72,28±3,66	23,07±1,07
Лінійна	174,3±3,06	73,53±2,89	24,37±1,66

Аналіз зросту та ваги гравчинь по амплуа показав, що найвищими гравчинями є праві крайні (177,33 ± 4,16 см), ліві півсередні (176,8 ± 2,59 см,) та воротарки (175,67 ± 2,89 см), найнижчі – центральні розігруючі (170,07 ± 5,10 см), середньо статистичний зріст відносно наших даних у спортсменок таких амплуа – права півсередня (174,5 ± 1,91 см), лінійна (174,3 ± 3,06 см), ліва крайня (174,0 ± 3,94 см). Як бачимо в цілому, зріст варіює в певних межах залежно від амплуа, що є типовим для гандболу, та створює сприятливі умови для успішної реалізації технічних прийомів в процесі змагальної діяльності.

За результатами ваги тіла ми отримали такі дані – найбільшу вагу мають лінійні (73,53±2,89 кг) та воротарки (73,07±1,94 кг), ліва півсередня (72,28±3,66 кг), права крайня (71,83±3,52 кг); найменша вага у лівих крайніх гравчинь (63,3±1,99 кг); середню вагу в наших дослідженнях мають спортсменки центральні розігруючі (67,16±2,07 кг) та праві півсередні (66,65±3,78 кг). Це відображає різницю у функціях гравчинь на майданчику: лінійні часто вступають у силову боротьбу, тоді як крайні повинні бути швидкими та легкими.

Щодо воротарів, то під час відбору для занять гандболом тренери намагаються знайти дитину, яка має генетичну схильність до високого зросту, що створює передумови для подальшої успішної спортивної діяльності саме в цьому ігровому амплуа. Для докладнішої характеристики фізичного розвитку представниць гандболу різних амплуа ми розраховували ІМТ та порівнювали їх із наведеними в літературі даними [27; 28].

У сучасному гандболі успіх команди значною мірою залежить від індивідуальної майстерності гравців, їх фізичної підготовки та тактичної грамотності. Важливим аспектом аналізу ефективності гравців є оцінка їх внеску в гру, зокрема, за допомогою інтегральних показників, таких як ІМТ. Індекс маси тіла (ІМТ) для гандболісток високої кваліфікації може варіювати залежно від конкретного спортсмена і його фізичних характеристик. Згідно зі шкалою оцінювання рівня ожиріння Всесвітньої організації охорони здоров'я (2018), маса тіла може бути нормальною (ІМТ=18,5–24,99 кг/м²), недостатньою (16–18,5 кг/м²) чи надлишковою (25–30 кг/м²). В обстеженій групі гравчинь середнє значення ІМТ є в межах норми для спортсменів (18,5–24,99 кг/м²), та становить 22,82±1,88 кг/м² [2].

Аналіз ІМТ по амплуа вказує, що цей показник гравчинь різних амплуа може варіювати залежно від індивідуальних особливостей спортсменки, її стилю гри та інших факторів. Згідно отриманих результатів розрахунку у воротарок ІМТ становить 23,2 ± 1,36 кг/м², що є в межах норми (норма 18,5 – 24,99 кг/м²). Ліві крайні гравчині – 20,78 ± 1,22 кг/м², праві крайні – 22,77 ± 0,23 кг/м²; у цетральних розігруючих – ІМТ 23,15 ± 1,08 кг/м². Між півсередніми правою та лівою зауважено невелику різницю в ІМТ, так у правої півсередньої – 22,09 ± 1,24 кг/м², у лівої півсередньої – 23,07 ± 1,07 кг/м², у лінійної гравчині ІМТ 24,37 ± 1,66 кг/м². Аналіз отриманих даних свідчать про те, що всі досліджувані групи гандболісток мають ІМТ в межах нормативних значень, однак спостерігається певна варіативність показників ІМТ між різними амплуа, що може бути обумовлено специфічним стилем ігрової діяльності гравчині на майданчику.

Так найнижчі значення ІМТ зафіксовано у лівих крайніх гравчинь (20,78 кг/м²), що відповідає їхній ролі, та швидше за все пов'язано з їхньою участю у швидких контратаках та необхідністю мати високу швидкість та маневреність. Праві крайні мають дещо вищий ІМТ (22,77 кг/м²). На нашу думку цей показник обумовлений відносним «дефіцитом» гравців-шульгів, які залучаються з правої сторони майданчика, що заставляє тренерів використовувати зазначених гравців з найбільшою користю для команди. Воротарки та розігруючі (центральні) мають ІМТ, близький до верхньої межі норми (23,2 та 23,15 кг/м² відповідно), що може бути пов'язано з їхньою роллю на полі, яка вимагає більшої фізичної сили та стійкості. Незначні відмінності в ІМТ між правою та лівою півсередніми (22,09 та 23,07 кг/м² відповідно) можуть

вказувати на індивідуальні особливості фізичного розвитку та функціональної підготовки гравців цього амплуа. Ліва півсередня має тенденцію до дещо більшого ІМТ, що відповідає її ролі основного бомбардира, яка вимагає більшої фізичної сили.

Найвищий ІМТ (24,37 кг/м²) відзначено у лінійних гравчинь, що є близьким до верхньої межі норми, та може бути зумовлено їх функцією силової боротьби на лінії нападу та необхідністю мати більшу масу тіла для ефективного виконання цих завдань. Це відображає їхню роль, яка вимагає максимальної фізичної сили для боротьби за позицію на лінії воріт.

Результати статистичного аналізу показали, що застосування критерію Шапіро–Вілка вказує, що розподіл зросту, ваги тіла та ІМТ у більшості амплуа відповідає нормальному ($p > 0,05$). Аналіз кореляційних зв'язків між антропометричними показниками гандболісток різних ігрових амплуа дозволив виявити такі особливості: зв'язок між ІМТ та зростом є слабким ($r = 0,22$, $p > 0,05$), однак сильний позитивний зв'язок ІМТ є з вагою тіла ($r = 0,92$, $p < 0,01$), що є закономірністю. За зростом виявлено сильний негативний кореляційний зв'язок між воротарками та правими півсередніми ($r = –0,95$, $p < 0,01$), що пов'язано вочевидь з різними функціональними вимогами до гри на цих позиціях. Водночас, праві півсередні та лінійні демонструють сильний позитивний зв'язок ($r = 0,98$, $p < 0,01$), що свідчить про подібність морфо-функціональних характеристик.

За вагою тіла найбільша позитивна кореляція зафіксована між воротарками та лінійними ($r = 0,83$, $p < 0,01$), а між правими півсередніми та лінійними зв'язок помірний, але статистично незначущий ($r = 0,64$, $p > 0,05$). Інші зв'язки між амплуа були слабкими або незначущими і вони спостерігаються лише між окремими парами амплуа, що підкреслює специфіку антропометричних профілів для кожної позиції у гандболі. Це означає, що антропометричні параметри гравчинь залежать не лише від позиції, а й від їхніх індивідуальних особливостей.

Висновки.

1. Представлений опис показників ваги та зросту висококваліфікованих гандболісток гандбольної команди «Галичанка» носить індивідуальний характер і не може бути узагальнений на всю сукупність висококваліфікованих гандболісток, а кількість гравчинь по амплуа є недостатньою для отримання статистично достовірних результатів. Однак незважаючи на це обмеження, якісний аналіз та індивідуальний опис можуть надати цінну інформацію про рівень підготовки висококваліфікованих гандболісток за ігровими амплуа. Аналіз зросту та ваги гандболісток за амплуа засвідчив специфіку морфологічного профілю, зумовлену функціональними вимогами гри. Найвищими та найважчими є лінійні гравчині, що відповідає їхній ролі в силовій боротьбі. Півсередні характеризуються високим зростом та помірною вагою, що забезпечує баланс сили та маневреності. Розігруючі мають середні антропометричні показники, що сприяє координації та швидкості дій. Крайні демонструють найменші значення зросту і ваги, що відповідає потребі у високій мобільності та стрибковості. Це свідчить про чітку морфо-функціональну диференціацію гравчинь залежно від амплуа.

2. Відповідно за ваго-ростовими показниками можемо зробити гіпотезу що найвищими гравцями та більшої ваги є спортсменки таких амплуа як воротарі, лінійні та центральні розігруючі, а найменшого зросту та ваги є гравчині амплуа – крайні та півсередні. Виявлена морфо-функціональна специфіка свідчить про необхідність індивідуального підходу до підготовки спортсменок з урахуванням амплуа. Отримані дані можуть бути використані для подальшого моніторингу фізичного стану спортсменок по амплуа та корекції тренувального процесу.

3. Аналіз ІМТ свідчить про те, що всі досліджувані групи гандболісток мають ІМТ в межах нормативних значень, однак спостерігається певна варіативність показників ІМТ між різними амплуа, що може бути обумовлено специфікою функціональної ролі гравців на майданчику. Усі гандболістки, незалежно від позиції, мають ІМТ в межах норми. Незважаючи на загальну відповідність нормі, існують індивідуальні варіації ІМТ між представницями різних амплуа, що підкреслює важливість індивідуального підходу до оцінки фізичного стану спортсменок по амплуа.

4. Проведений статистичний аналіз показав, що у більшості гандболісток різних амплуа розподіл зросту, ваги та ІМТ відповідає нормальному ($p > 0,05$). Аналіз кореляційних зв'язків між амплуа за зростом, вагою та ІМТ не показав статистично значущих залежностей ($p > 0,05$), окрім сильної позитивної кореляції між ІМТ та вагою тіла ($p < 0,01$). Це підтверджує незначну варіативність морфо-функціонального профілю спортсменок у межах одного амплуа. Деякі амплуа мають схожі морфо-функціональні параметри, але загалом у межах команди відмінності за зростом, вагою та ІМТ не є чітко вираженими і залежать більше від індивідуальних характеристик гравчині.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на вивчення взаємозв'язку між складом тіла, ІМТ та іншими антропометричними показниками гандболісток різних амплуа.

Література

1. Дяченко М. В., & Тищенко В. О.. Фізичний та функціональний стан гандболісток у підготовчому періоді етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей. Спортивні ігри. 2024. №1(31). С. 16–28. doi: 10.15391/si.2024-1.02

2. Павлишин А. В., Куцериб Т. М. Моніторинг фізичного розвитку гандболісток високої кваліфікації. Спортивні ігри. 2025. №1(35). С. 89–96. doi:10.15391/si.2025-1.11

3. Павлишин А. В., Куцериб Т. М., Гриньків М. Я. Модельні морфо-функціональні показники складу тіла висококваліфікованих гандболісток. Спортивні ігри. 2025. №2(36). С. 22–29. doi:10.15391/si.2025-2.03

4. Тищенко Д. Г., Соколова О. В., & Тищенко В. О. Функціональні можливості гандболісток високої кваліфікації у підготовчому періоді підготовки. Спортивна наука та здоров'я людини. 2024. №1(11). С. 221–232. DOI:10.28925/2664-2069.2024.114

5. Щепотіна Н. Ю., Герасимишин В. П., Чуйко Ю. А. Модельні морфофункціональні показники висококваліфікованих волейболістів. Спортивні ігри. 2023. №1(27). С. 103–111. doi: 10.15391/si.2023-1.10

6. Bezmylov M., Shynkaruk O., Byshevets N., Qi, G., & Zhigong S. Morphofunctional Characteristics of Basketball Players with Different Roles as Selection Criteria at the Stage of Preparation for Higher Achievements. Teorìâ Ta Metodika Fìzičnogo Vihovannâ. 2022. №22(1). P. 92–100. DOI: 10.17309/tmfv.2022.1.13

7. Vovkanych L, Kutseryb T., Hrynkiv M., Muzyka F., Melnyk V. Modern trends in the study of the anthropometric attributes of female volleyball players: A brief review The 4th International scientific and practical conference "Modern science: innovations and prospects". SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2022. P. 52–57.

8. Vovkanych L., Kras S., Kutseryb T., Hrynkiv M. Features of the anthropometric parameters of elite female volleyball players of different playing positions. Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VII International Scientific and Theoretical Conference. Vilnius, Republic of Lithuania: International Center of Scientific Research. 2024. P. 124–125.

8. Granados C., Izquierdo M., Ibáñez J., Ruesta M., Gorostiaga E. M. Effects of an entire season on physical fitness in elite female handball players. Med Sci Sports Exerc. 2008. №40(2). P. 351-61. doi: 10.1249/mss.0b013e31815b4905.PMID: 18202565

9. Granados C., Izquierdo M., Ibáñez J., Ruesta M., Gorostiaga EM.J Strength Cond Res. Are there any differences in physical fitness and throwing velocity between national and international elite female handball players? 2013. №27(3). P. 723-32. doi: 10.1519/JSC.0b013e31825fe955.PMID: 22652920

10. Cormery B., Marcil M., & Bouvard M. Rule change incidence on physiological characteristics of elite basketball players: A 10-year-period investigation. British Journal of Sports Medicine. 2008. №(42), P. 25-30. https://doi.org/10.1136/bjsm.2006.033316

11. Kinanthropometry and exercise physiology laboratory manual. Tests, procedures and data. Volume One: Anthropometry. 2009. Edited by Roger Eston, Thomas Reilly. P. 328.

12. Korobeynikov G., Potop V., Ion M., Korobeynikova I., Borisova O., Tishchenko V., Yarmak O., Tolkunova I., Mospan M., Smoliar I. Psychophysiological state of female handball players with different game roles. Journal of Physical Education and Sport. 2019. №19(3), 248. P. 1698-1702. doi: 10.7752/jpes.2019.03248

13. Kutseryb T., Hrynkiv M., Vovkanych L. & Muzyka F. Influence of basketball training on the features of women's physique. Journal of Physical Education and Sport. 2019. №19(4). P. 2384–2389.

14. Kutseryb T., Hrynkiv M., Vovkanych L., Muzyka F. & Melnyk V. Anthropometric characteristic and body composition of female students involved in volleyball training. Anthropological Review. 2022. №85(4). P. 31–42. https://doi.org/10.18778/1898-6773.85.4.03

15. Łaskia-Mierzejewska, T. Ćwicenia z antropologii Zeszyt naukowo-metodycny. Warszawa; 2008. 171 p.

16. Lukaski H. C. Body Composition: Health and Performance in Exercise and Sport. 1st ed. London UK: Taylor & Francis Group; 2017. 401 p.

17. Malý T., Malá L., Zahálka F., Baláš J., & Čada M. Comparison of body composition between two elite women's volleyball teams. Acta Univ. Palacki. Olomuc, Gymn. 2011. №41(1). P. 15–22.

18. Manoel Rios, Ricardo J Fernandes, Ricardo Cardoso, Ana Sofia Monteiro, Filipa Cardoso, Aléxia Fernandes, Gonçalo Silva, Pedro Fonseca, João Paulo Vilas-Boas, José António Silva. Physical Fitness Profile of High-Level Female Portuguese Handball Players. Int J Environ Res Public Health. 2023. №8;20(9). P. 5751. doi: 10.3390/ijerph20095751.

19. Manchado C., Tortosa-Martínez J., Vila H., Ferragut C., Platen P. J. Performance factors in women's team handball: physical and physiological aspects--a review. Strength Cond Res. 2013. №27(6). P. 1708-19. doi: 10.1519/JSC.0b013e3182891535.PMID: 23439330 Review.

20. Maciej Śliż, Karolina H Przednowek, Paweł Kapuściński, Bartosz Dziadek, Łukasz Godek, Krzysztof Warchoł, Janusz Zieliński, Krzysztof Przednowek. Characteristics of the level of psychomotor abilities of female handball players BMC Sports Sci Med Rehabil. 2022. №5; 14(1). P. 83. doi: 10.1186/s13102-022-00475-5.

21. Marta Bon, Primoz Pori, Marko Sibila. Position-Related Differences in Selected Morphological Body Characteristics of Top-Level Female Handball Players. Coll Antropol. 2015. №39(3). P. 631-9.

22. Milanese C., Piscitelli F., Lampis C., Zancanaro C. Anthropometry and body composition of female handball players according to competitive level or the playing position. J Sports Sci. 2011. №29(12). P. 1301–1309. doi: 10.1080/02640414.2011.591419.

23. Milanese C., Piscitelli F., Lampis C., Zancanaro C. Effect of a competitive season on anthropometry and three-compartment body composition in female handball players. Biol Sport. 2012. №29(3). P. 199–204. doi: 10.5604/20831862.1003443.

24. Michalsik L. B., Aagaard P., & Madsen K. Technical activity profile and influence of body anthropometry on playing performance in female elite team handball. The Journal of Strength & Conditioning Research. 2015. №29(4). P. 1126–1138. doi: 10.1519/JSC.0000000000000735.

25. Nenad Rogulj, Vatromir Srhoj, Mirjana Nazor, Ljerka Srhoj, Marijana Cavala. Some anthropologic characteristics of elite female handball players at different playing positions. Coll Antropol. 2005. №29(2). P. 705-9.

26. Thouraya Mhenni, Lars Bojsen Michalsik, Mohamed Arbi Mejri, Narimen Yousfi, Anis Chaouachi, Nizar Souissi & show all. Morning–evening difference of team-handball-related short-term maximal physical performances in female team handball players. Sports Sci. 2017. №35(9). P. 912-920. doi: 10.1080/02640414.2016.1201212.

27. Wilmore I. H., Costill D. L., & Kenney L. W. Physiology of sport and exercise. Illinois: Human Kinetics. 2012.

28. Weber J., & Wegner M. Constitutional demands for different playing positions in female team handball. Sportwissenschaft. 2016. №46(4). P. 305–314

References

1. Diachenko, M.V., & Tyshchenko, V.O. (2024). Fizychnyi ta funktsionalnyi stan handbolistok u pidhotovchomu periodi etapu maksymalnoi realizatsii indyvidualnykh mozhlyvostei. Sportyvni ihry, 1(31), 16–28. doi: 10.15391/si.2024-1.02

2. Pavlyshyn, A. V., Kutseryb, T. M. (2025). Monitorynh fizychnoho rozvytku handbolistok vysokoi kvalifikatsii. Sportyvni ihry, 1(35), 89–96. doi:10.15391/si.2025-1.11

3. Pavlyshyn, A. V., Kutseryb, T. M., Hrynkiv, M. Ya. (2025). Modelni morfo-funktsionalni pokaznyky skladu tila vysokokvalifikovanykh handbolistok. Sportyvni ihry, 2(36), 2025. 22–29. doi:10.15391/si.2025-2.03

4. Tyshchenko, D.H., Sokolova, O.V., & Tyshchenko, V.O. (2024). Funktsionalni mozhlyvosti handbolistok vysokoi kvalifikatsii u pidhotovchomu periodi pidhotovky. Sportyvna nauka ta zdorovia liudyny, 1(11), 221–232. DOI:10.28925/2664-2069.2024.114

5. Shchepotina, N. Yu., Herasymyshyn V. P., Chuiko Yu. A. (2023). Modelni morfofunktsionalni pokaznyky vysokokvalifikovanykh voleibolistiv. Sportyvni ihry, 2023, 1(27), 103–111 doi: 10.15391/si.2023-1.106.

6. Bezmylov, M., Shynkaruk, O., Byshevets, N., Qi, G., & Zhigong, S. (2022). Morphofunctional Characteristics of Basketball Players with Different Roles as Selection Criteria at the Stage of Preparation for Higher Achievements. Teorìâ Ta Metodika Fizičnogo Vihovannâ, 22(1), 92–100. DOI: 10.17309/tmfv.2022.1.13

7. Vovkanych, L, Kutseryb, T., Hrynkiv M., Muzyka F., Melnyk V. (2022). Modern trends in the study of the anthropometric attributes of female volleyball players: A brief review The 4th International scientific and practical conference “Modern science: innovations and prospects”. SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 52–57.

8. Vovkanych, L., Kras, S., Kutseryb, T., Hrynkiv, M. (2024). Features of the anthropometric parameters of elite female volleyball players of different playing positions. Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VII International Scientific and Theoretical Conference. Vilnius, Republic of Lithuania: International Center of Scientific Research. 124 – 125.

8. Granados, C., Izquierdo, M., Ibáñez, J., Ruesta, M., Gorostiaga, E. M. (2008). Effects of an entire season on physical fitness in elite female handball players. Med Sci Sports Exerc. 40(2):351-61. doi: 10.1249/mss.0b013e31815b4905.PMID: 18202565

9. Granados, C., Izquierdo, M., Ibáñez, J., Ruesta, M., Gorostiaga, EM.J Strength Cond Res. (2013). Are there any differences in physical fitness and throwing velocity between national and international elite female handball players? 27(3):723-32. doi: 10.1519/JSC.0b013e31825fe955.PMID: 22652920

10. Cormery, B., Marcil, M., & Bouvard, M. (2008). Rule change incidence on physiological characteristics of elite basketball players: A 10-year-period investigation. British Journal of Sports Medicine, (42), 25-30. https://doi.org/10.1136/bjsm.2006.033316

11. Kinanthropometry and exercise physiology laboratory manual. Tests, procedures and data. Volume One: Anthropometry. (2009). Edited by Roger Eston, Thomas Reilly. P. 328.

12. Korobeynikov, G., Potop, V., Ion, M., Korobeynikova, I., Borisova, O., Tishchenko, V., Yarmak, O., Tolkunova, I., Mospan, M., Smoliar, I. (2019). Psychophysiological state of female handball players with different game roles. Journal of Physical Education and Sport, 19 (3), 248, 1698-1702. doi: 10.7752/jpes.2019.03248

13. Kutseryb, T., Hrynkiv, M., Vovkanych, L. & Muzyka, F. (2019). Influence of basketball training on the features of women's physique. Journal of Physical Education and Sport, 19(4), 2384–2389.

14. Kutseryb, T., Hrynkiv, M., Vovkanych, L., Muzyka, F. & Melnyk V. (2022). Anthropometric characteristic and body composition of female students involved in volleyball training. Anthropological Review. 85(4), p. 31–42. https://doi.org/10.18778/1898-6773.85.4.03

15. Łaskia-Mierzejewska, T. (2008). Ćwicenia z antropologii Zeszyt naukowo-metodycny. Warszawa; 171 p.

16. Lukaski, H. C. (2017). Body Composition: Health and Performance in Exercise and Sport. 1st ed. London UK: Taylor & Francis Group; 401 p.

17. Malý, T., Malá, L., Zahálka, F., Baláš, J., & Čada, M. (2011). Comparison of body composition between two elite women's volleyball teams. Acta Univ. Palacki. Olomuc, Gymn, 41(1), 15–22.

18. Manoel, Rios., Ricardo, J. Fernandes, Ricardo, Cardoso, Ana Sofia Monteiro, Filipa Cardoso, Aléxia Fernandes, Gonçalo Silva, Pedro Fonseca, João Paulo Vilas-Boas, José António Silva. (2023). Physical Fitness Profile of High-Level Female Portuguese Handball Players. Int J Environ Res Public Health. 8;20(9):5751. doi: 10.3390/ijerph20095751.

19. Manchado, C., Tortosa-Martínez, J., Vila, H., Ferragut, C., Platen, P.J. (2013). Performance factors in women's team handball: physical and physiological aspects--a review. Strength Cond Res. 27(6):1708-19. doi: 10.1519/JSC.0b013e3182891535.PMID: 23439330 Review.

20. Maciej Śliż, Karolina H Przednowek, Paweł Kapuściński, Bartosz Dziadek, Łukasz Godek, Krzysztof Warchoł, Janusz Zieliński, Krzysztof Przednowek. (2022). Characteristics of the level of psychomotor abilities of female handball players BMC Sports Sci Med Rehabil. 5; 14(1):83. doi: 10.1186/s13102-022-00475-5.

21. Marta Bon, Primoz Pori, Marko Sibila. (2015). Position-Related Differences in Selected Morphological Body Characteristics of Top-Level Female Handball Players. Coll Antropol. 39(3):631-9.

22. Milanese, C., Piscitelli, F., Lampis, C., Zancanaro, C. (2011). Anthropometry and body composition of female handball players according to competitive level or the playing position. J Sports Sci. 29(12):1301–1309. doi: 10.1080/02640414.2011.591419.

23. Milanese, C., Piscitelli, F., Lampis, C., Zancanaro, C. (2012). Effect of a competitive season on anthropometry and three-compartment body composition in female handball players. Biol Sport. 29(3):199–204. doi: 10.5604/20831862.1003443.

24. Michalsik, L. B., Aagaard, P., & Madsen, K. (2015). Technical activity profile and influence of body anthropometry on playing performance in female elite team handball. The Journal of Strength & Conditioning Research, 29 (4), 1126–1138. doi: 10.1519/JSC.0000000000000735.

25. Nenad Rogulj, Vatromir Srhoj, Mirjana Nazor, Ljerka Srhoj, Marijana Cavala. (2005). Some anthropologic characteristics of elite female handball players at different playing positions. Coll Antropol. 29(2):705-9.

26. Thouraya Mhenni, Lars Bojsen Michalsik, Mohamed Arbi Mejri, Narimen Yousfi, Anis Chaouachi, Nizar Souissi & show all. (2017). Morning–evening difference of team-handball-related short-term maximal physical performances in female team handball players. Sports Sci. 35(9):912-920. doi: 10.1080/02640414.2016.1201212.

27. Wilmore, I. H., Costill, D. L., & Kenney, L. W. (2012). Physiology of sport and exercise. Illinois: Human Kinetics.

28. Weber, J., & Wegner, M. (2016). Constitutional demands for different playing positions in female team handball. Sportwissenschaft, 46 (4), 305–314.

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.09(196).33
УДК 796:37.091.12-051

Пальчук М. Б.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання
Національного університету фізичного виховання і спорту України, м. Київ
0000-0003-2774-1960
Голик В. В.
засновник спортивних клубів Sport Plaza та Національ, експерт з питань фінансової грамотності
професійних спортсменів, Київ
0009-0005-6032-4714

ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КЛЮЧОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ «ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ ТА ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ»

Актуальність дослідження визначається трансформаційними процесами, що відбуваються в системі освіти в рамках реформи Нова українська школа (НУШ), зокрема імплементацією компетентнісного підходу. Попри інтерес до впровадження компетентнісного підходу у фізичному вихованні, аспекти готовності майбутніх учителів фізичної культури до реалізації компетентності «підприємливість та фінансова грамотність» в умовах НУШ залишаються недостатньо вивченими. Мета дослідження – визначення готовності майбутніх учителів фізичної культури до реалізації ключової компетентності «підприємливість та фінансова грамотність» в освітньому процесі НУШ. Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних спеціальної науково-методичної літератури, соціологічні методи дослідження, методи математичної статистики. Отримані результати свідчать про високий рівень розуміння майбутніми вчителями сутності компетентності «підприємливість та фінансова грамотність» та обізнаність щодо загальних компетентностей. Однак, виявлено прогалини у практичній готовності до її реалізації. Для ефективного формування зазначеної компетентності рекомендовано поглибити розуміння її сутності, включаючи ініціативність, відповідальність та організаційні аспекти, запропоновано впроваджувати практико-орієнтовані педагогічні підходи, елементи фінансової грамотності, делегування повноважень, тайм-менеджмент, використовувати інтерактивні методи навчання та запроваджувати комплексне оцінювання, що включає проєктні та інтегровані завдання.

Ключові слова: *компетентності, підприємливість, фінансова грамотність, Нова українська школа, готовність, майбутні вчителі фізичної культури*

Palchuk Mariia, Golyk Valerii. Readiness of future physical education teachers for the implementation of the key competence "entrepreneurship and financial literacy". *The relevance of determining the readiness of future physical education teachers to implement the key competence «entrepreneurship and financial literacy» in the educational process of the New Ukrainian School is due to intensive transformational processes being implemented within the framework of educational reform, which involves systemic and comprehensive changes in all components of the educational process and the implementation of a competency-based approach. Despite the fact that the issue of implementing a competency-based approach in the physical education of schoolchildren attracts significant attention from scholars, information regarding the readiness of future teachers to implement the «entrepreneurship and financial literacy» competence in physical education lessons within the New Ukrainian School is presented fragmentarily. The purpose of the study was to determine the readiness of future physical education teachers to implement the key competence «entrepreneurship and financial literacy» in the educational process of the New Ukrainian School. Research methods included theoretical analysis and generalization of data from specialized scientific and methodological literature, sociological research methods, and methods of mathematical statistics. The results of the study revealed a high level of understanding of the essence of «entrepreneurship and financial literacy» competence by future physical education teachers and their awareness of general competencies, however, gaps were identified in the practical readiness of future physical education teachers to implement this competence. For the effective formation of «entrepreneurship and financial literacy» competence, future physical education teachers are recommended to deepen their understanding of its essence (including initiative, responsibility, and organizational aspects), apply practice-oriented pedagogical approaches (development of*